

ДО:**Изх. № 332/27.01.2020 г.****Г-ЖА ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА****Относно: Нотификация на държавна помощ за компенсация на тежестта на разходите, породени от преференциално изкупуване на електроенергия, произведена по високоефективен способ****Уважаема г-жо Петкова,**

Българската енергоинтензивна индустрия е съществена част от националната икономика, отговаряйки за около една четвърт от стоковия износ на страната. Този дял е **в размер на 13,3 млрд. лв.**, като извежда България на челни места в Европейския съюз по производство на различни концентрати, метали и химически продукти. Същевременно, голяма част от производствените разходи за тези продукти се формират от разходите за електроенергия. Българската металургия, добивната, химическата и нефтохимическата промишленост имат дял от 45% от потреблението на електроенергия в индустрията без да се счита строителството – около 4400 GWh. Тези особености правят конкурентоспособността на енергоинтензивните индустрии силно зависима от цените на енергоносителите, а настоящите условия на нарастване на цените на електроенергията на вътрешния пазар имат пряко отрицателно отражение.

В последните години България се нарежда сред страните в Европейския съюз с най-скъпа електроенергия за индустрията. При тези обстоятелства задачата да достигнем развитите държави с по-висок ръст на БВП става невъзможна. По този начин България ще остане дълги години една от най-слабите икономики в региона. Фактът, че българската индустрия плаща една от най-високите цени за електроенергия в ЕС не се адресира нито от Министерството на енергетиката, нито от БЕХ. Не се адресира и от ТЕЦ Марица Изток 2, която вместо да работи, за да минимизира загубите си, се държи неадекватно на пазарните условия. Ускорява се и затварянето на въглищните мини.

Допълнителен ефект в тази посока оказват различните компоненти на цена „Задължение към обществото“. Тежестта на тези допълнителни ефекти е призната от Европейската комисия, която разрешава получаването на държавна помощ за компенсирането им съгласно Насоките за държавна помощ за опазване на околната среда и енергетика (Насоките). У нас енергоинтензивните предприятия получават намаление на разходите, породени от изкупуването по преференциални тарифи на електроенергия, произведена от възобновяеми източници. Тази помощ се получава съгласно условията и реда на Наредба № Е-РД-16-04-06/28.09.2016 г.

Други допълнителни разходи произтичат от насърчаването на производството на електроенергия от ко-генерации с висока ефективност („кафява“ енергия). Въпреки че възможностите за компенсация на този тип разходи не са изрично упоменати в Насоките, Европейската комисия признава сходния им характер с разходите за енергия от ВЕИ и е одобрила схеми за компенсация на разходите за „кафява“ енергия на енергоинтензивните предприятия в Италия (преписка SA.38635 *Reductions of the renewable and cogeneration surcharge*

for electro-intensive users in Italy) и Германия (преписка SA.42393 Reform of support for cogeneration in Germany). От своя страна, индустрията е съобщила тези обстоятелства на Министерство на енергетиката, като чрез Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК) е изпратила писмо с изх. № 206/28.11.2017 г., в което са представени горесцитираните одобрени от ЕК случаи и е започнат диалог по установяване на подобна схема и в България.

В средата на 2018 г. между Министерство на енергетиката и представители на работодателските организации беше започнат процес за подготовка на нотификация на схема за намаляване на тежестта на разходите за „кафява“ енергия, която да бъде имплементирана чрез изменение и допълнение на Наредба № Е-РД-16-04-06/28.09.2016 г. Събитието е отразено в раздел „Новини“ на електронната страница на Министерство на енергетиката [<https://cutt.ly/JrQ75Du>]. В подготовка за изплащането на такива компенсации Комисията за енергийно и водно регулиране в своето ценово Решение № Ц-11/01.07.2018 г. при определянето на стойността на цена „Задължения към обществото“ предвижда размер на помощта за съответния ценови период от 39 235 хил. лв. **Впоследствие няма никаква информация относно развитието на този въпрос. Не е известно какъв е статусът на нотифицирането на тази схема за държавна помощ, както и какви са мненията и препоръките на Европейската комисия.**

Същевременно, преминавайки към модел на изплащане на премии на производителите с преференциални тарифи, архитектурата на пазара на електроенергия в страната се изменя, което би могло да окаже влияние върху прилагането на такъв тип държавна помощ.

Нашите анализи показват, че за периода 1 юли 2015 г. - 30 юни 2019 г. **българската промишленост е заплатила за кафява енергия над 200 млн. лв.** Ако към тях се причислят и невъзстановяемите разходи, сумата възлиза на **над 600 млн. лв.** Същевременно, ако беше прилаган механизъм за компенсирание на тези разходи, размерът на помощта за „кафява“ енергия за целия период би бил около **80 млн. лв.**, което би довело до повишаване на цена „Задължение към обществото“ с под 1 лв./MWh. За сравнение, **размерът на годишната помощ в Италия възлиза на 1 млрд. евро, като интензитетът на помощта е 80%, механизмът се прилага от 1 януари 2012 г., а е нотифициран на 17.04.2014 г.** (ОВЕС, С 336/2, 6.10.2017). Подробният анализ на тези разходи е в приложение.

Бихме искали да обърнем внимание, че всяка пропусната от България възможност за прилагане на механизми за подпомагане на енергоинтензивната индустрия, при одобрени и действащи аналогични схеми в други страни от Европейския съюз, оказва пряко отрицателно въздействие върху цялата икономика на страната, видно от ролята на базовата индустрия в нея. **Неприлагането на такива механизми е пряк отказ от използването на легитимен инструментариум за запазване на конкурентоспособността и води до предоставяне на конкурентно предимство на предприятията от страни, прилагащи такива помощи.**

В тази връзка, **бихме искали да получим информация за напредъка на процедурата по нотификация** на българския механизъм за облекчаване на тежестта на разходите на енергоинтензивните предприятия за „кафява“ енергия.

Като организации, представляващи енергоинтензивната индустрия на страната, виждаме възможност за прилагането на такъв механизъм със задна дата, с оглед примера на Италия.

Също така смятаме, че е **възможно довършването на процеса по нотификация и навременното прилагане на държавната помощ** с оглед на предстоящото удължаване на срока на действие на Насоките за държавна помощ за опазване на околната среда и енергетика до **31 декември 2022 г.**

С цел диалогът по темата да бъде продължен, Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК), Българската асоциация на металургичната индустрия (БАМИ) и Българската камара на химическата промишленост (БКХП) предлагат организиране на среща, на която да бъдат обсъдени поставените по-горе въпроси.

Приложения:

1. Прес-съобщение на ЕК: „State aid: Commission approves reductions on cogeneration surcharges for energy-intensive companies in Germany and Italy“ – 2 стр.
2. Писмо на БФИЕК с изх. № 206/28.11.2017 г. – 7 стр.
3. Анализ на разходите на индустрията за високоефективно комбинирано производство и невъзстановяеми разходи. Ефект от въвеждане на компенсаторен механизъм за индустриалните енергийни консуматори – 8 стр.

С уважение:

Константин Стаменов
Председател на УС на БФИЕК

Антон Петров
Председател на УС на БАМИ

Михаил Колчев
Председател на УС на БКХП